

تعریف و اهمیت لانگ کووید

سندرم پساکووید مجموعه‌ای از علائم و نشانه‌ها است که پس از بهبودی از عفونت حاد کووید-۱۹ در افراد باقی می‌ماند. این سندرم می‌تواند بر سیستم‌های مختلف بدن تاثیر بگذارد و عوارض متعددی ایجاد کند. بیماری‌های زنان، به ویژه اندومتریوز، و سلامت بارداری نیز می‌توانند تحت تاثیر سندرم پساکووید قرار گیرند. از دیدگاه ایمونولوژی، تغییرات در سیستم ایمنی بدن ناشی از کووید-۱۹ می‌تواند نقش مهمی در این عوارض داشته باشد.

شیوع در ایران

- تخمین‌های جهانی شیوع لانگ کووید: بین ۱۰ تا ۴۵٪.
- در ایران، در این رابطه، ۴۶.۷٪ دچار سندرم پیش از قاعدگی (PMS)، ۶۶.۱٪ (IMB)، دچار تشدید سندرم پیش از قاعدگی (PMS)، ۶۷.۷٪ دچار افزایش حجم خونریزی و ۶۲.۹٪ دچار دیسمنوره یا تشدید دیسمنوره شدند. همچنین، ۲۷.۴٪ و ۳۵.۴٪ به ترتیب مدت زمان کوتاه‌تر یا طولانی‌تری از چرخه‌های قاعدگی را تجربه کردند. همه توزیع‌ها پس از حداکثر دو چرخه به حالت عادی بازگشتند.

اندومتریوز

عوامل مشترک بین کووید طولانی مدت و اندومتریوز:

- مزمن بودن
- التهاب
- آنژیوژنز
- سایتوکاین های IL-6 , TNF-a
- فاکتورهای آنژیوژن VEGF
- کموکاین CXCL5
- نوروترنسمیتر Substance p

چالش های موجود در ایران

نبود تعریف و معیار تشخیصی استاندارد، فقدان نظام ثبت یکپارچه، کمبود خدمات توان‌بخشی پساکرونا، آگاهی پایین عمومی و نابرابری در دسترسی به خدمات مراقبتی از چالش های جدی این حوزه در نظام سلامت به حساب می آیند.

اثرات بر سلامت باروری

- تشدید علائم اندومتریوز: التهاب مزمن ناشی از سندرم پساکووید می‌تواند علائم اندومتریوز مانند درد و خستگی را تشدید کند.
- اختلال در عملکرد سیستم ایمنی: سندرم پساکووید می‌تواند باعث اختلال در عملکرد سیستم ایمنی شود، که این موضوع می‌تواند بر توانایی باروری تاثیر بگذارد.
- عوارض بارداری: افزایش خطر عوارض بارداری مانند زایمان زودرس و پره‌اکلامپسی.

شایع ترین عوامل

به طور کلی، سندرم پساکووید می‌تواند علائم متنوعی داشته باشد و تاثیر آن بر بیماری‌های زنان و باروری ممکن است به صورت تشدید علائم قبلی یا ایجاد مشکلات جدید ظاهر شود. برخی از علائم شایع گزارش شده در این زمینه عبارتند از:

- اختلالات قاعدگی: تغییر در طول دوره، شدت خونریزی، یا بروز نامنظمی‌ها.

مشکلات باروری: تغییر در سطح سرمی AMH (شاخص ذخیره تخمدان) ناباروری، سقط جنین، یا زایمان زودرس.

تشدید علائم اندومتریوز: افزایش درد، خستگی، و سایر علائم مرتبط با اندومتریوز.

اختلالات هورمونی: تغییر در سطح هورمون‌های جنسی از جمله TSH.

توصیه های راهبردی

- تقویت نظام پایش و ثبت داده‌ها
- گسترش خدمات تخصصی توان‌بخشی
- سرمایه‌گذاری در تحقیقات
- افزایش آگاهی عمومی و حرفه‌ای
- تقویت همکاری‌های بین‌المللی

آینده‌نگری در این حوزه می‌تواند ضامن تاب‌آوری نظام سلامت در برابر تهدیدات مزمن آینده باشد.

این گزاره برگ،

برگرفته از نشست دوم از سندروم پسا-کووید مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۲ در بیمارستان امام خمینی (ره) با حضور اساتید سخنران: آقای دکتر محمدحسین نیک نام، خانم دکتر نریمان مصفا، خانم دکتر زینت قنبری و خانم دکتر صدیقه حنطوش زاده برگزار شد.